

Veľa diskutujeme o zdravom rozume a jeho nedostatku na rôznych miestach v spoločnosti. Riadiť podnik iba na základe empirie a „zdravého rozumu“, je však nemožné.

v histórii sa pojem zdravý rozum používal hlavne ako spôsob myslenia, vychádzajúci z praktických skúseností. Sedliak rozumel prírode, rastlinám aj zvieratám, vedel správne zasiať aj zožať úrodu, mal praktické skúsenosti, ktoré sa odovzdávali z otca na syna. Pojem zdravý rozum bol teda čiastočne postavený do opozície k teoretickému vzdelávaniu, ktoré sa získavalo v škole. Aj dnes sa hovorí, že ak niekto niečo vie, tak to robí, ak o tom vie iba rozprávať, tak to učí a ak o tom nevie vôbec nič, tak to riadi.

Ľudia často hovoria o tom, že sa zo spoločnosti vytratil zdravý rozum a myslia tým množstvo nezmyselných predpisov, ktoré vymýšľajú úradníci odtrhnutí od reálneho života. Aj v podnikoch existuje veľa smerníc a dokumentov, ktoré niekedy ľudí zamestnávajú tak, že im nezostáva čas na vlastnú prácu. Zdravý rozum sa niekedy vytráca aj z našich životov. Prestávame sa tešiť z toho, čo máme a nechávame sa strhávať do činností, ktoré nám prinášajú to, čo nepotrebujeme, napríklad nakupovanie zbytočných vecí, závislosť od obdivu a kariéry.

Riadiť podnik iba na základe skúseností a „zdravého rozumu“ sa však nedá. V mnohých nástrojoch, ktoré dnes bežne používame, sú skryté zložité algoritmy, matematické modely a teoretické vzdelanie je dôležité. Nielen v technike a prírodných vedách. K porozumeniu mnohých javov vo svete okolo nás nám pomáha aj štúdium filozofie. Potrebujeme vzdelanie, ale nie „vzdelancov“ s rôznymi titulmi a certifikátmi, ktorí chcú riadiť veci a procesy a cítia sa nadradení nad „prostými ľuďmi“. Rovnako nebezpeční však môžu byť „samouci so zdravým rozumom“, ktorí ani nevedia, čo všetko nevedia. Pohrdajú teóriami a plytvajú „zdravým rozumom“ na objavovanie toho, čo už dávno existuje.

menej je viac

Zdá sa, že žijeme vo svete, ktorý preferuje mať čoraz viac. Zákazníkov, objednávok, peňazí, zážitkov, úspechu a šťastia. Keď máme čoraz viac dobrého jedla a pitia, prejde nás chuť. A tí, čo mali pôst, hovoria, že im zachutila aj kôrka chleba.

Nedávno som počul takýto príklad: Pytagorova veta má 24 slov, Otčenáš 66 slov, Archimedov zákon 67 slov, Desiat Božích prikázaní 179 slov, Americká deklarácia nezávislosti 1 300 slov, Ústava USA so všetkými 27 dodatkami 7 818 slov a Vyhláška EÚ o predaji kapusty 26 911 slov.

S podnikateľmi riešim rôzne situácie. Napríklad dilemu medzi naliehavými vecami v práci a v živote (reagovanie na udalosti) a dôležitými vecami (proaktívne kroky a konanie). Alebo čas na každodennú operatívnu, ktorá nás oberá o čas verzus čas na stratégiu, ktorá nás približuje k cieľu. Prevencia verzus hasenie problémov a opravovanie chýb. Stres a naháňanie sa za

tým, čo nepotrebujeme verzus vďačnosť a radosť z toho, čo máme. Zamestnanie, ktoré nás vyčerpáva verzus povolanie, ktoré nás povoláva. Prispôsobovanie sa technológiám verzus prispôsobovanie technológií ľuďom. Kariéra, masky a nesloboda verzus naša vlastná identita a autenticita.

Leo Babauta zhrnul jednoduchosť do dvoch krokov. Rozpoznať podstatu a eliminovať zvyšok. Menej je väčšinou viac. Menej projektov, aby sme v nich mohli ísť do hĺbky, menej multitaskingu, aby sme neustrácali koncentráciu, menej schôdzí, prezentácií a formulárov, aby sme mali čas na dôležité veci. Keď nebude schôdza, na ktorú práve idete, nič sa nestane. Keď neprídete do práce, nič sa nestane. Keď neprídete dlhšie do práce, je možné, že sa objaví lepší „týpek“, ako ste vy. A zase sa nič vážne nestane. Ak máte radšej prácu ako svoju rodinu, je to určite horšie, ako keď pre rodinu občas neurobíte prácu. Keď začnete mať radšej peniaze ako ľudí, zostanete opustení. Keď si začnete myslieť, aký ste dôležitý, budete na smiech. Keď budete chcieť čoraz viac, budete mať menej. Chcieť príliš veľa je otroctvo. Mať menej je väčšinou viac.

zjednodušovanie

Všetci sme obeťami zložitosti – zákazníci dostávajú čoraz komplexnejšie produkty s hrubými manuálmi a funkciami, ktoré nepotrebujú, ponuky služieb, v ktorých sa nikto nevyzná. Keby mali podniky dodržiavať zložené procesné mapy a smernice, v ktorých sa už nikto nevyzná, tak by sa museli zastaviť. Hrubé reporty, ktoré nikto nečíta, rozsiahle zoznamy cieľov a akčných plánov, ktoré si už nikto nepamätá. Zložitosť zabíja produktivitu a vyháňa z podniku zdravý rozum.

Zjednodušovať môžu tí, ktorí detailne pochopili fungovanie zloženého systému. Je to zložitá práca pre odborníkov. Steve Jobs to vyjadril takto: „Keď sa začnete pokúšať vyriešiť nejaký problém, prvé riešenia, ktoré vám napadnú, sú obyčajne veľmi zložené a väčšina ľudí pri nich zostane. Ale keď vytrváte, žijete s problémom a pokračujete v lúpaní šupiek cibule, často objavíte nejaké veľmi elegantné a jednoduché riešenie. Jednoduchosť môže byť ťažšia ako zložitosť. Musíte sa veľa snažiť, aby ste sa zbavili nepodstatných myšlienok, keď chcete vytvoriť niečo jednoduché. Ale stojí to za to.“

Michelangelo povedal, že vysekať sochu z kameňa je jednoduché – stačí dať všetko zbytočné preč. Podobne je to so zjednodušovaním v našom živote a práci. Stačí dať všetko zbytočné preč.

Tento text, rozšírený o 10 zásad zjednodušovania života a práce nájdete na www.tyzden.sk.

Tu je niekoľko zásad zjednodušovania života a práce:

1. Definuj podstatu. Čo má zmysel a privedie ma do cieľa? Čo je skutočná hodnota pre zákazníka/svet?
2. Nepridávaj ale odoberaj. Slová, súčiastky, funkcie, sortiment, medzičlánky, plytvanie, formuláre, schôdze, činnosti bez pridanej hodnoty.
3. Ak je niečo zložené, komplexné, ťažké na pochopenie a riešenie, tak to rozdeľ na menšie

časti (menšie kroky, menšie prekážky, menšie mentálne bariéry, lepšie pochopenie, rýchlejšie šprinty). Ale pozor. Nebezpečné je, keď napríklad ľudskú bytosť považujeme za „stroj a súčiastky“, ktorý „opravujú“ špecialisti. Ani podniky sa nedajú riadiť ako ozubené kolesá. Sú to živé systémy.

4. Nájdi expertov, ktorí tomu rozumejú lepšie (spolupráca, deľba práce, sieťovanie, zdieľanie, outsourcing znalostí).

5. Hľadaj nové spôsoby práce, nové technológie, pozri sa na to úplne ináč.

6. Hľadaj koreňovú príčinu problému, oddel príčinu a následky, koncentruj sa na skutočný problém.

7. Správne komunikuj – nerozprávaj a počúvaj, choď k zdroju, zbieraj fakty, daj do súladu slová a činy, nauč sa povedať nie.

8. Zbav sa zbytočností – negatívne emócie, upíri, ktorí berú energiu, nevyrábaj a nekupuj zbytočné veci, nerieš veci, na ktoré nemáš vplyv, nechci všetko vedieť.

9. Buduj dôveru – integrita, úmysly, spôsobilosť, výsledky.

10. Spomaľ – občas nič nerob, nereaguj na všetko, stíš sa, odstráň multitasking, nechaj veci plynúť, mnohé sa vyriešia samy.

Tento text ste mohli čítať len vďaka našim predplatiteľom. Pridajte sa k nim a predplaťte si .týždeň.

Ak ste našli chybu, napíšte na web@tyzden.sk.